

DECIZIA
РЕШЕНИЕ

nr. _____
din _____ 2025

Proiect

Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind
sănătatea mintală pentru anii 2025-2027

În conformitate cu art. 14, alin. (2) lit. p), lit. z¹) din Legea RM nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legea RM nr. 411 din 28.03.1995 ocrotirii sănătății, art. 7, art. 12 alin. (1) din Legea RM nr. 10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Hotărârea Guvernului RM nr. 971 din 06.12.2023 „Cu privire la aprobarea Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027”, Ordinul Ministerului Sănătății RM nr. 507 din 07.06.2024 „Cu privire la implementarea Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027”, decizia Consiliului municipal Bălți nr. 5/9 din 20.09.2024 „Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2024-2027”, dispoziția primarului nr. 394 din 07.10.2024 „Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică la proiectul deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2024-2027”, având în vedere recomandările parvenite din partea experților în procesul desfășurării consultărilor publice pe marginea proiectului Planului precum și în scopul promovării, valorificării și protejării sănătății mintale, -

Consiliul municipal Bălți DECIDE:

1. Se aprobă Planul de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027, conform anexei.
2. Se pune în sarcina primarului municipiului Bălți:
  - 2.1. instituirea și aprobarea componentei nominale a Consiliului municipal de coordonare a implementării Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027;
  - 2.2. examinarea anuală, către data de 15 decembrie, a mersului realizării Planului cu întreprinderea măsurilor pentru atingerea obiectivelor prevăzute și prezentarea informației Consiliului municipal Bălți, Centrului de Sănătate Publică Bălți și Ministerului Sănătății privind realizarea lui.
3. Finanțarea Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027 se va efectua în limita alocațiilor anuale prevăzute pentru aceste scopuri din bugetul municipal Bălți, disponibil pentru anul respectiv, precum și din contribuțiile donatorilor, pe măsura implicării acestora.
4. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiilor consultative de specialitate pentru educație, activități social-culturale și sănătate publică, pentru activități economico-financiare, pentru drept și disciplină.

Președintele ședinței a
extraordinare a Consiliului
municipal Bălți

Contrasemnează:
Secretara Consiliului
municipal Bălți

Irina Serdiuc

Planul municipal privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027

I. Dispoziții generale

1.1. Planul municipal privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027 (în continuare Plan) reprezintă un document de planificare, pe termen mediu, care include angajamentele prioritare ale APL, orientate spre aplicarea strategiilor inovative întru susținerea accesului la serviciile de sănătatea mintală în municipiul Bălți, prin îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătatea mintală, inclusiv screeningul, evaluarea timpurie, tratamentul, sprijinul psiho-social și sprijinul pentru grupurile specifice impun implementarea măsurilor pe termen lung în scopul atenuării impactului recesiunii economice asupra sănătății mintale și abordarea stigmatizării.

1.2. Scopul Planului, este crearea unei societăți în care sănătatea mintală este valorificată, promovată și protejată. Tulburările mintale sunt prevenite și persoanele afectate de aceste tulburări sunt capabile să-și exercite întreaga gamă a drepturilor omului și să aibă acces înalt la asistență medicală și socială de calitate, adecvată din punct de vedere cultural, în timp util pentru a promova, recuperarea, pentru a atinge cel mai înalt nivel posibil de sănătate și să participe pe deplin în societate și la locul de muncă, fără discriminare și stigmatizare.

1.3. Planul municipal privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027 este elaborat în conformitate cu prevederile următoarelor acte:

- art.14, alin. (2) lit. p), lit. z¹) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
- Legea RM nr. 411 din 28.03.1995 ocrotirii sănătății;
- art. 7, art. 12 alin. (1) din Legea RM nr. 10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice;
- Legea RM nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional;
- Legea RM nr. 148 din 09.06.2023 privind accesul la informațiile de interes public;
- Hotărârea Guvernului RM nr. 967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional;
- Hotărârea Guvernului RM nr. 971 din 06.12.2023 ”Cu privire la aprobarea Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027”;
- Ordinul Ministerului Sănătății RM nr. 507 din 07.06.2024 ”Cu privire la implementarea Programului național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027”;

II. Analiza situației

2.1. Sănătatea mintală reprezintă o stare de sănătate în care individul își realizează abilitățile, poate face față tensiunilor normale ale vieții, poate lucra productiv și este capabil să contribuie la dezvoltarea comunității.

Pentru cetățeni, sănătatea mintală este o resursă care le permite să-și realizeze potențialul intelectual, să identifice și să îndeplinească rolurile în viața socială, școlară și profesională.

Pentru societate, sănătatea mintală a cetățenilor contribuie la prosperitate, solidaritate și justiție socială. În schimb, lipsa sănătății mintale impune costuri și pierderi multiple atât în rândul cetățenilor cât și a sistemelor medicale, sociale.

În ultimii ani Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, susținut de partenerii internaționali de dezvoltare și în colaborare cu societatea civilă, și-a asumat responsabilitatea reformării serviciilor de sănătate mintală. Principalele direcții la nivel național cât și local prioritare pentru domeniului dat sunt:

1) Dezvoltarea și coordonarea eficientă a rețelei serviciilor de sănătate mintală cu asigurarea suportului juridic și metodologic, monitorizarea și coordonarea activității, inclusiv la distanță, prin intermediul sistemelor informaționale (e-sănătate mintală);

2) Dezvoltarea serviciilor prietenoase de sănătate mintală accesibile și echitabile, fără discriminare cu respectarea drepturilor omului, pe parcursul întregii vieți, inclusiv la copii, adolescenți, tineri și vârstnici, indiferent de etnie, gen, religie și categorie socială pentru ca nimeni să nu fie lăsat în urmă;

3) Dezvoltarea serviciilor de intervenție în criză și de lungă durată și de reabilitare psihosocială într-un concept integrat, inclusiv în instituțiile specializate;

4) Elaborarea sistemului de referire a persoanelor cu probleme de sănătate mintală în sistemul de asistență medicală primară, specializată și spitalicească, precum și a unui sistem de colaborare pe parcursul întregii vieți, inclusiv la copii, adolescenți și tineri;

5) Formarea specialiștilor în sănătatea mintală prin rezidențiat și instruirea continuă, cu specific de asistență psihiatrică comunitară;

6) Elaborarea parteneriatelor intersectoriale (social, educație, muncă, organele de drept și justiție etc.) cu specificarea obligațiilor fiecărui partener în prevenția, promovarea și acordarea serviciilor de sănătate mintală, inclusiv în colectarea, prelucrarea și utilizarea datelor în elaborarea proiectelor de politici eficiente;

7) Elaborarea cercetărilor privind problemele legate de sănătatea mintală și bunăstarea la vârste înaintate, care să prevadă inclusiv evaluarea sistematică și globală a nevoilor de asistență mintală comunitară a vârstnicilor.

Sănătatea și bunăstarea mintală este un drept al fiecărui cetățean, garantat de stat fără discriminare pe criterii de gen, naționalitate, vârstă, religie, statut social, cultural și economic, dizabilitate sau altele.

Este esențial de amplificat lupta împotriva stigmatizării și a discriminării pentru a putea reduce situații care ar provoca depresii, sau alte situații stresante.

Ținem să menționăm, că conform datelor relatate de către Ministerul Sănătății în Programul Național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027, s-a efiđențiat faptul că DEPRESIA este una dintre principalele cauze de dizabilitate, iar SINUCIDAREA reprezentând a doua cauză de deces în rândul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15-29 ani. Persoanele cu afecțiuni grave de sănătate mintală mor prematuri, cu două decenii mai devreme din cauza unor afecțiuni fizice care ar putea fi prevenite.

Conform evaluării și studierii „Profilului Demografic al municipiului Bălți” din anul 2022 efectuat de către Centrul Analitic Independent Expert-Grup cu suportul Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova (ultima analiză înregistrată pentru municipiu) populația, inclusiv și cea a mun. Bălți

se confruntă cu situații când durata timpului petrecut la serviciu devine un obstacol pentru îndeplinirea sarcinilor casnice (conform Profilului Demografic al municipiului Bălți 2022 - fiecare a doua persoană (56,2%) cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani încadrată în câmpul muncii a declarat că de cel puțin 1 dată pe săptămână/lună a întâmpinat dificultăți pentru îndeplinirea sarcinilor casnice). Pe grupe de vârstă realizarea cu dificultate a sarcinilor casnice din cauza timpului îndelungat petrecut la serviciu se atestă mai frecvent în grupele de vârstă mai înaintată, precum și la grupele tinere, deci la începutul și sfârșitul carierei.

În anul 2023, în mun. Bălți incidența tulburărilor mintale și de comportament a fost de 25,2 la 10 mii locuitori, în ușoară descreștere față de anul 2022 când a avut o valoare de 26,7 la 10 mii locuitori. Pe când prevalența bolilor psihice în mun. Bălți, în anul 2023 a fost de 376,7 la 10 mii locuitori, în creștere față de anul 2022 când a avut o valoare de 349,4 la 10 mii locuitori.

Tabel: Incidența/Prevalența tulburărilor mintale și de comportament în mun. Bălți

INCIDENȚA											
TOTAL	Inclusiv										
	adulti						copii 0-17 ani 11 luni 29 zile				
date absolute	la 10 mii locuitori		date absolute			la 10 mii locuitori		date absolute		la 10 mii locuitori	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
253	230	26,7	25,2	243	216	33,1	30,5	10	14	4,7	6,9
PREVALENȚA											
TOTAL				Inclusiv							
				adulti				copii 0-17 ani 11 luni 29 zile			
date absolute		la 10 mii locuitori		date absolute		la 10 mii locuitori		date absolute		la 10 mii locuitori	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
3306	3432	349,4	376,7	3097	3235	422,4	456,2	209	197	98,1	97,5

Sănătatea mintală este o componentă esențială pentru creșterea și dezvoltarea armonioasă a copiilor și a adolescenților. Bazele sănătății mintale sunt puse în primii ani de viață ai copilului, iar de această investiție în sănătatea copiilor și familiilor beneficiază întreaga societate.

Afectarea sănătății mintale a copiilor și adolescenților are impact asupra multor aspecte ale vieții lor, pe lângă stigma socială, discriminare, în anumite cazuri există riscul ca aceștia să adopte comportamente nesănătoase, de risc, precum fumatul, consumul de alcool și droguri sau comportamente sexuale riscante. Performanța școlară poate fi, de asemenea, afectată, spre exemplu, un copil cu o tulburare de conduită care nu beneficiază de intervenție specializată are de două ori mai multe șanse de a abandona școala decât un copil cu dezvoltare tipică, comparativ cu ceilalți copii.

În același timp, și vârstnicii se confruntă cu o serie de provocări ale sănătății somatice, dar și psihice, care necesită recunoscute, iar sănătatea mintală este la fel de important la vârste înaintate ca și în orice alt moment al vieții.

Stresul, dificultățile economice și sociale, izolarea, afectează sănătatea mintală accentuând afecțiunile neurologice și psihice existente, cum ar fi depresia, anxietatea, declinul cognitiv. Persoanele vârstnice, care locuiesc singure și care au contacte sociale limitate reprezintă o categorie de populație cu risc de a dezvolta simptome de depresie și anxioase.

O altă componentă a sănătății mintale cu un impact major este sănătatea mintală la locul de muncă, marcat de factorul decisiv al petrecerii a 60% din timp la locul de muncă a angajatului. Astfel, un mediu de lucru favorabil promovează sănătatea mintală, oferind scop și stabilitate. Dar condițiile precare de muncă pot dăuna bunăstării mintale, reducând atât satisfacția în muncă, cât și productivitatea.

Există diverse riscuri pentru sănătatea mintală cu care se pot confrunta lucrătorii, inclusiv discriminarea, condițiile precare de muncă sau autonomia limitată. Locurile de muncă prost plătite sau nesigure nu au adesea protecții adecvate, lucrătorii din aceste locuri de muncă fiind mai expuși la riscuri psihosociale.

Lipsa sprijinului pentru persoanele cu afecțiuni de sănătate mintală le poate afecta negativ încrederea în sine, plăcerea la locul de muncă, capacitatea de muncă, absențe și capacitatea de a obține un loc de muncă. În mod similar, îngrijitorii și membrii familiei sunt afectați.

Munca poate fi un cadru care amplifică probleme mai ample care afectează negativ sănătatea mintală, inclusiv discriminarea și inegalitatea bazate pe factori precum rasa, sexul, identitatea de gen, orientarea sexuală, handicapul, originea socială, statutul de migrant, religia sau vârsta.

Persoanele cu afecțiuni grave de sănătate mintală sunt mai susceptibile de a fi excluse de la angajare, iar atunci când sunt angajate, au mai multe șanse de a experimenta inegalități la locul de muncă.

De asemenea, lipsa locului de muncă prezintă un risc pentru sănătatea mintală. Șomajul, nesiguranța financiară și de muncă și pierderea recentă a locului de muncă sunt factori de risc pentru tentativele de sinucidere.

Planul urmărește instituirea unui sistem de servicii de sănătate mintală la toate nivelele de asistență medicală ajustat la bunele practice și standarde internaționale și care să asigure accesul universal la servicii de sănătate mintală la toate etapele vieții, pentru toată populația, indiferent de sex, etnie, vârstă, mediu de reședință, apartenență religioasă, statut socio-economic, de sănătate și orice alt criteriu, fără a lăsa pe nimeni în urmă, în acest context fiind stabilite activități și direcții de acțiuni întru realizarea acestora.

III. Plan de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027

Activități (obiective specifice)	Direcții de acțiuni pentru realizarea obiectivului	Parteneri	Termen de realizare	Costuri		Indicatori
				Surse APL	Alte surse	
1	2	3	4	5		6
1.Organizarea activităților de promovare a sănătății mintale și a	1.1. Promovarea emisiunilor TV care vor aborda subiectul sănătății mintale, pentru educarea publicului larg prin informare și sensibilizare:	CCSM și CSPT "ATIS" din cadrul IMSP "CMF mun.	2025-2027	-	-	Numărul/Data/Tematica activităților promovate Numărul de participanți

<p>programelor de prevenire.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - secțiuni de întrebări-răspunsuri cu experții (psihologi, terapeuți, psihiatri); - gestionarea stresului; - prevenirea burnout-ului; -depășirea anxietății și depresiei, strategii de susținere emoțională. 	<p>Bălți”, Serviciul narcologic din cadrul Secției Consultative a IMSP ”SCB”, DS, DSP, AO locale</p>				<p>Numărul de colaborări cu instituții/AO locale relevante</p>
	<p>1.2. Stabilirea unui orar comun cu DÎTS în scopul implementării programelor de promovare a sănătății mintale în școli, prin includerea temelor ce vizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - combaterea bullying-ului, efectele negative și modalități de prevenire; - factorii nocivi a consumului substanțelor psihoactive; - riscurile adoptării comportamentelor nesănătoase/ (consum de tutun/alcool, comportamente sexuale riscante); - familiarizarea elevilor cu prevederile legislației anti-tutun, inclusiv interdicțiile legate de consumul și comercializarea tutunului/alcoolului în rândul minorilor, precum și cu sancțiunile legale aplicabile în cazul încălcării acestor reguli; - dezvoltarea aptitudinilor de prevenire a problemelor de sănătate mintală. 	<p>DS, DÎTS, DSP, CCSM și CSPT ”ATIS” din cadrul IMSP ”CMF mun. Bălți”, AO locale, IP Bălți</p>	<p>2025-2027</p>		<p>-</p>	<p>Numărul/Data/Tematica instruirilor</p> <p>Numărul elevilor instruiți</p> <p>Numărul cadrelor didactice instruite</p>

	<p>1.3. Promovarea sănătății mintale în rândul vârstnicilor și a principiilor îmbătrânirii active:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizarea de ateliere de dezvoltare personală, cum ar fi cluburi de lectură, cursuri de artă, ect.; - organizarea de întâlniri comunitare și evenimente culturale pentru vârstnici, cum ar fi seri de film, de dans, grupuri de discuții, ș.a. 	<p>DC, DS, DSP, A.O. locale, CCSM, IMSP ”CMF”</p>	<p>2025-2027</p>	<p>În limita mijloacelor alocate în acest scop</p>		<p>Numărul de acte normative aprobate</p> <p>Numărul/Data/Tematica activităților promovate</p> <p>Numărul participanților implicați</p>
	<p>1.4. Organizarea campaniilor antidiscriminare și de informare care remediază stigmatizarea, respectarea drepturilor persoanelor cu probleme de sănătate mintală.</p>	<p>DS, DSP, DRP, CCSM și CSPT ”ATIS” din cadrul IMSP mun. ”CMF Bălți”, CM, Avocatul Poporului, Clinica Juridică, AO locale</p>	<p>2026-2027</p>	<p>În limita mijloacelor alocate în acest scop</p>		<p>Numărul acordurilor de colaborare cu instituții/ organizații care prestează servicii juridice</p> <p>Oferirea consultațiilor juridice persoanelor din comunitate cu probleme de sănătate mintală</p> <p>Numărul/Data/Tematica campaniilor organizate</p> <p>Numărul de participanți</p> <p>Numărul persoanelor consultate/tematica consultărilor</p>
	<p>1.5. Intervenție timpurie prin identificarea, prevenirea și tratarea afecțiunilor sau problemelor de comportament, în special în copilărie</p>	<p>CCSM și CSPT ”ATIS” din cadrul IMSP mun. ”CMF</p>	<p>2025-2027</p>			<p>Numărul copiilor/ adolescenților luați în evidență/ au beneficiat de servicii de consiliere</p>

	și adolescență.	Bălți”, IMSP” SPBălți”, DÎTS, SAP				Numărul copiilor/ adolescenților luați în evidență/ au beneficiat de servicii de tratament specific Numărul acordurilor privind referirea cazurilor între instituții
2. Abordarea integrată a sănătății mintale și a bunăstării (servicii de sănătate și servicii sociale).	2.1. Asigurarea continuă cu medicamente, compensate integral (100%) din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, conform ghidurilor internaționale de tratament, pentru persoane afectate de maladii mintale cu evoluție cronică.	CNAM, IMSP ”CMF mun. Bălți”, IMSP ”SCB”, IMSP ” SPBălți”	2025-2027	-	În limita mijloacelor alocate în aceste scopuri de către CNAM	Ponderea persoanelor care au beneficiat de tratament parțial compensat Ponderea persoanelor care au beneficiat de tratament total compensat
	2.2. Asigurarea accesului populației la consiliere și la servicii de sănătate mintală pentru diferite categorii de vârste.	CCSM și CSPT ”ATIS” din cadrul IMSP „CMF mun. Bălți”, AO locale, DÎTS, SAP, DSP	2025-2027	-	-	Numărul de beneficiari (pe categorii de vârstă) Numărul de consilieri efectuate
	2.3. Atragerea angajaților în domeniul sănătății mintale prin: - oferirea spațiului locativ; - oportunități de dezvoltare profesională; - condiții de muncă adecvate.	Angajatorii IMSP, APL, DRU, SR	2026-2027	În limita mijloacelor alocate în acest scop		Numărul de angajați recrutați/ rata de reținere Numărul de spații locative puse la dispoziția angajaților % angajaților care

						participă la programe de dezvoltare profesională
2.4. Identificarea precoce și gestionarea tulburărilor mintale și comportamentelor suicidare prin organizarea și desfășurarea activităților de comunicare privind importanța schimbării gândirii despre suicid și perceperea complexă a fenomenului.	CCSM și CSPT ”ATIS” din cadrul IMSP ”CMF mun. Bălți”, IMSP ”SPB”, DÎTS IGP Bălți	2025-2027	-	-		Numărul de instruiți organizate Numărul persoanelor identificate cu comportament suicidar
2.5. Prevenirea instituționalizării persoanelor cu problem de sănătate mintală prin dezvoltarea serviciilor comunitare de sprijin, promovarea incluziunii sociale și oferirea de intervenții timpurii care să susțină autonomia și integrarea acestora în societate.	DS CCSM mun. Bălți ATAS	2026-2027	În limita mijloacelor alocate în acest scop			Servicii comunitare create/ funcționale (locuințe protejate) Elaborarea și prezentarea spre aprobare CMB a proiectului de Decizie privind transmiterea locuințelor protejate de la ATAS Nord-Nord-Vest către APL Monitorizarea și evidența persoanelor care beneficiază de serviciul respectiv
2.6. Acordarea suportului psihologic și social (informativ) membrilor de familie care îngrijesc persoane cu maladii mintale.	CCSM mun. Bălți, AO, CCSM și CSPT ”ATIS” din cadrul IMSP ”CMF mun. Bălți”	2025-2027				Numărul solicitărilor parvenite Numărul persoanelor care beneficiază de serviciul psiho-social

						Baza de date creată
	2.7.Instituirea organului tutelă/curatelă pentru persoane adulte cu probleme de sănătate mintală și implementarea unui mecanism eficient de monitorizare a persoanelor aflate sub tutelă sau curatelă, asigurând protecția drepturilor și bunăstării acestora.	DS, ATAS	2026-2027			Implementarea mecanismului de monitorizare a persoanelor aflate sub tutelă sau curatelă Organul creat/Mecanismul aprobat Baza de date a persoanelor aflate sub tutelă/curatelă Elaborarea și prezentarea actelor administrative spre aprobare CMB
	2.8.Dezvoltarea/extinderea serviciilor specializate pentru copiii cu probleme de sănătate mintală și cu tulburări de spectrul autist.	DS,CCSM mun. Bălți, CZCDI	2027	În limita mijloacelor alocate în acest scop	Donații	Numărul serviciilor create Numărul de personal angajat/instruit Numărul de beneficiari care sunt în serviciu/ care sunt în lista de așteptare

	2.9. Abordarea complexă și personalizată în cazul intervențiilor îmbunătățirii sănătății mintale/adicțiilor la copii, adolescenți și adulți.	CCSM și CSPT ”ATIS” din cadrul IMSP ”CMF mun. Bălți”, Serviciul narcologic din cadrul Secției Consultative a IMSP ”SCB”, DÎTS, AO locale	2025-2027			Numărul serviciilor prestate Numărul persoanelor care au beneficiat de serviciile respective
	2.10. Acordarea suportului în vederea angajării în câmpul muncii a persoanelor cu probleme de sănătate mintală, în vederea incluziunii sociale.	DS, IMSP ”CMF mun. Bălți”, ANOFM mun. Bălți	2025-2027			Acord de colaborare între ANOFM și APL Numărul de consilieri promovate Numărul persoanelor angajate
3.Promovarea sănătății mintale la locul de muncă.	3.1. Organizarea și desfășurarea activităților de comunicare, informare și sensibilizare a angajatorilor/angajaților întreprinderilor municipale, privind reducerea factorilor de risc la locul de muncă.	DS,CSP mun. Bălți în parteneriat cu Proiectul ”Viața Sănătoasă”, ÎM, IP din subordinea APL	2025-2027	-	Proiectul ”Viața Sănătoasă” în limita bugetului aprobat pentru acest scop	Numărul/Data/Tematica activităților promovate
	3.2. Acordarea suportului psihologic la locul de muncă pentru diminuarea sindromului de burnout.	DS, AO locale, Angajatorii IP	2026-2027	-	AO în limita bugetului aprobat pentru acest scop	Numărul atelierelor organizate pe tematica arderii profesionale Numărul AO antrenate în astfel de activități Numărul de participanți

	3.3. Promovarea unor sesiuni despre prevenirea epuizării, gestionarea emoțiilor și echilibrul dintre viața personală și cea profesională.	DS, IMSP ”CMF mun. Bălți”, Angajatorii IP	2026-2027	-	-	Numărul/Data/Tematica sesiunilor promovate Numărul de participanți
	3.4. Organizarea de workshop-uri pe teme precum nutriția, somnul și gestionarea emoțiilor.	DS, IMSP ”CMF mun. Bălți”, Angajatorii IP	2026-2027	-	-	Numărul/Data/Tematica workshop-urilor promovate Numărul de participanți
	3.5. Furnizarea de materiale despre prevenirea epuizării și gestionarea conflictelor.	CSP, DS, IMSP ”CMF mun. Bălți”	2026-2027	În limita mijloacelor alocate în acest scop	-	Numărul actelor normative aprobate Numărul materialelor elaborate Numărul activităților realizate Numărul materialelor distribuite
4. Dezvoltarea parteneriatelor și colaborărilor în domeniul sănătății mintale și al serviciilor sociale.	4.1. Crearea mecanismelor de implimentare a parteneriatelor intersectoriale și instituționale, pentru a asigura servicii integrate și comprehensive pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală, adicții și pentru familiile acestora.	DS, CCSM și ”ATIS” din cadrul IMSP ”CMF”, IMSP ”SCB”, IMSP ”SP Bălți”, AO locale	2026-2027		-	Numărul parteneriatelor încheiate Numărul ședințelor comune Numărul cazurilor rezolvate cu succes
	4.2. Organizarea activităților de zi pentru persoanele adulte și în etate, pentru diminuarea problemei singurătății, izolării și anxietății.	DS, DRP,DC, CCSM și CSPT”ATIS” din cadrul IMSP ”CMF”, IMSP ”SCB”,CCSM mun. Bălți, AO locale				Numărul activităților organizate Crearea grupurilor de voluntari (în special în rândul vârstnicilor)

IV. Impactul Planului municipal privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027

Planul de acțiuni are drept angajament asigurarea calității, siguranței și acordării la timp a serviciilor de sănătate mintală, precum și satisfacerea nevoilor specifice centrate pe nevoile fiecărui cetățean în parte.

V. Estimarea generală a costurilor

Estimarea generală a costurilor privind implementarea și realizarea Planului municipal privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027, a fost efectuată în baza priorităților și activităților identificate, având la bază legislația RM. Realizarea prevederilor Planului respectiv se va efectua din sursele bugetare în limita mijloacelor disponibil prevăzute pentru aceste scopuri, donații, granturi, conform contractelor și acordurilor încheiate.

VI. Responsabili pentru implementarea planului

Responsabilitatea implementării Planului municipal privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027 îi revine Direcției Sănătate, precum și tuturor structurilor APL, Instituțiilor Medico-Sanitare Publice, Asociațiilor Obștești etc.

VII. Modificarea, monitorizarea și raportarea:

Scopul și obiectivele planului se realizează prin implementarea acțiunilor prevăzute. Implementarea planului este monitorizată de către Secretarul Consiliului municipal Bălți. Direcția sănătate va elabora și prezenta Consiliului municipal Bălți raportul anual de implementare a planului, în baza informațiilor solicitate și prezentate de către subdiviziunile responsabile, până la data de 25 februarie.

Lista abrevierilor utilizate:

APL – Administrația public locală

CMB – Consiliul Municipal Bălți

DS – Direcția sănătate;

DRP – Direcția relații cu publicul;

DÎTS - Direcția învățământ, tineret și sport;

DC – Direcția cultură;

DSP – Direcția serviciu de presă;

DRU – Direcția resurse umane;

CM - Colegiul de Medicină Bălți;
CZCDI - Centrului de zi pentru copii cu dizabilități intelectuale;
CSP mun. Bălți – Centrul de Sănătate publică mun. Bălți;
IMSP ”SP Bălți” – Instituție Medico-Sanitară Publică „Spitalul de Psihiatrie Bălți”;
IMSP „CMF” – Instituție Medico-Sanitară Publică „Centrul Medicilor de Familie municipal Bălți”;
CSPT ”ATIS” – Centru de sănătate prietenos tinerilor ”ATIS”
AO -Asociația Obștească;
CCSM – Centrul Comunitar de Sănătate Mintală;
IP – Instituție publică;
IP Bălți – Inspectoratul de Poliție Bălți;
ÎM – Întreprinderi municipal;
SR – Sindicatul ramurale;
SAP – Serviciu de asistență psihopedagogică;
CNAM – Casa Națională de Asigurări în Medicină
ATAS Nord-Nord-Vest – agenția teritorială d asistență socială Nord-Nord-Vest;
AOFM mun. Bălți - Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă a mun. Bălți

Примэрия мун. Бэлць
Юридическое Управление
ул. Индепенденций, 1
тел.: (0231) 5-46-34
(0231) 5-46-35

Primăria mun. Bălți
Direcția Juridică
str. Independenței, 1
tel.: (0231) 5-46-34
(0231) 5-46-35

AVIZ

asupra proiectului de Decizie Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea ”Planului de acțiuni privind sănătatea mintală
pentru anii 2025-2027””

Examinînd proiect al deciziei care a fost elaborat de subdiviziunea de profil a Primăriei municipiului Bălți responsabilă de sănătate, Direcția Juridică a Primăriei mun. Bălți consideră că în corespundere cu art. 14, alin. (2) lit. p), lit. z¹) din Legea RM nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legea RM nr. 411 din 28.03.1995 ocrotirii sănătății, art.7, art. 12 alin. (1) din Legea RM nr.10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Hotărârrii Guvernului RM nr. 971 din 06.12.2023 ”Cu privire la aprobarea Programul național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027”, Ordinul Ministerului Sănătății RM nr. 507 din 07.06.2024 ”Cu privire la implementarea Programul național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027”, Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 5/9 din 20.09.2024 ”Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „ Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2024-2027”, Dispoziția Primarului nr. 394 din 07.10.2024 Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică la proiectul deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2024-2027”, având în vedere recomandările parvenite din partea experților în procesul desfășurării consultărilor publice pe marginea proiectului Planului precum și în scopul promovării, valorificării și protejării sănătății mintale, proiectul susmenționat poate fi examinat și aprobat la ședința Consiliului municipal Bălți.

Șeful Direcției Juridice

Vitalii BALAN

16.01.25

RAPORT DE SPECIALITATE AL DIRECȚIEI SĂNĂTATE

la proiectul de decizie "Cu privire la aprobarea "Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027"

1. Denumirea autorului, și după caz, a participanților la elaborarea proiectului:

Direcția Sănătate, IMSP "Centrul medicilor de Familie Municipal Bălți", IMSP "Spitalul de Psihiatrie Bălți", Centru de Sănătate Publică Bălți, Asociații Obștești.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite:

Proiectul de decizie "Cu privire la aprobarea "Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027", are drept scop crearea unei societăți în care sănătate mintală este valorificată, promovată și protejată.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

Proiectul prevede aplicarea strategiilor inovative întru susținerea accesului la serviciile de sănătatea mintală în municipiul Bălți, prin îmbunătățirea accesului la serviciile de sănătatea mintală, inclusiv screeningul, evaluarea timpurie, tratamentul, sprijinul psiho-social și sprijinul pentru grupurile specifice impun implimentarea măsurilor pe termen mediu în scopul atenuării impactului recesiunii economice asupra sănătății mintale și abordarea stigmatizării.

4. Fundamentarea economico-financiară:

Finanțarea proiectului de decizie, se va efectua în limita alocațiilor anuale prevăzute pentru aceste scopuri din bugetul municipal Bălți, disponibil pentru anul respectiv, precum și din contribuțiile donatorilor, pe măsura implicării acestora.

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului:

Proiectul de decizie a fost perfectat respectând prevederile legii în vigoare. În conformitate cu prevederile Legii 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative proiectul "Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2025-2027" a fost coordonat cu Secretarul CMB, Direcția Juridică, Direcția Generală Financiar-Economică, Direcția învățământ, tineret și sport, Direcția cultură.

6. Constatările expertizei juridice:

Prezentul proiect de decizie este perfectat în conformitate cu prevederile art.14, alin. (2) lit. p), lit. z¹) din Legea RM nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legea RM nr. 411 din 28.03.1995 ocrotirii sănătății, art.7, art. 12 alin. (1) din Legea RM nr.10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Hotărârii Guvernului RM nr. 971 din 06.12.2023 "Cu privire la aprobarea Programul național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027", Ordinul Ministerului Sănătății RM nr. 507 din 07.06.2024 "Cu privire la implementarea Programul național privind sănătatea mintală pentru anii 2023-2027", Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 5/9 din 20.09.2024 "Cu privire la inițierea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional „ Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2024-2027”, Dispoziția Primarului nr. 394 din 07.10.2024 Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică la proiectul deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind sănătatea mintală pentru anii 2024-2027”.

Structura și conținutul actului corespund normelor de tehnică legislativă și se prezintă Comisiei Consultative de specialitate pentru avizare și Consiliului Municipal Bălți pentru examinare și aprobare în ședință.

Șefa Direcției Sănătate mun. Bălți

Viorica LEANCO

ex: Anna Neghin, specialistă principală Direcția Sănătate,
tel.:0231-54606